

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 18.8.2020
COM(2020) 384 final

2020/0179 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE

**om ændring af afgørelse nr. 445/2014/EU om en EU-aktion vedrørende "Den
Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033**

(EØS-relevant tekst)

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

Aktionen vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" ("ECOC" - European Capitals of Culture) er for 2020-2033 fastlagt i henhold til afgørelse nr. 445/2014/EU¹. Afgørelsen indeholder i bilaget en kronologisk liste med angivelse af, hvornår hver medlemsstat (to pr. år) eller et kandidatland/en potentiel kandidat, der deltager i programmet Et Kreativt Europa eller i efterfølgende EU-programmer til støtte for kulturen, har ret til at være vært for aktionen. Konkurrencer vedrørende tildelingen af titlen som ECOC begynder seks år før det år, hvor titlen skal bæres, idet den relevante myndighed offentliggør en indkaldelse af ansøgninger.

Ved afgørelse (EU) 2017/1545² blev aktionen udvidet til at omfatte byer fra lande i Den Europæiske Frihandelssammenslutning, der er parter i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og deltager i programmet Et Kreativt Europa eller i efterfølgende EU-programmer til støtte for kulturen. Den kalender, der er knyttet som bilag til afgørelse nr. 445/2014/EU, blev derfor erstattet af den kalender, der er knyttet som bilag til afgørelse (EU) 2017/1545.

De generelle og specifikke mål for ECOC-aktionen er beskrevet i artikel 2 i afgørelse nr. 445/2014/EU. Disse omfatter: at bevare og fremme mangfoldigheden i kulturene i Europa, at fremme kulturens bidrag til byudvikling på lang sigt, at øge udvalget, mangfoldigheden og den europæiske dimension af byernes kulturudbud, bl.a. gennem tværnationalt samarbejde, at forbedre adgangen til og deltagelsen i kulturlivet, at styrke den kulturelle sektors kapacitet og dens tilknytning til andre sektorer, at højne byernes internationale profil gennem kultur.

Opfyldelsen af disse mål, som er forbundet med mobilitet, rejser, afholdelse af arrangementer og offentlig deltagelse, er i alvorlig grad bragt i fare af covid-19-pandemien, som har haft alvorlige konsekvenser for gennemførelsen og forberedelsen af nuværende og kommende ECOC.

Afgørelse nr. 445/2014/EU giver ikke mulighed for den fleksibilitet, der er nødvendig for at tage hensyn til sådanne usædvanlige omstændigheder.

Det ville derfor kræve ændringer af afgørelse nr. 445/2014/EU at sikre opfyldelsen af målene for aktionen vedrørende ECOC under disse omstændigheder. Disse ændringer bør ikke afvige fra de oprindelige principper, regler og procedurer i afgørelsen, men begrænses til, hvad der er strengt nødvendigt for at håndtere denne hidtil usete situation.

De mest berørte ECOC er naturligvis dem, der nu skulle gennemføre deres år (de to ECOC 2020) eller fremskynde deres forberedende arbejde for at være klar i tide til næste år (de tre ECOC 2021). De to ECOC 2022 og den ene ECOC 2023 er meget mindre påvirket, da de stadig har tilstrækkelig tid til at overveje grundigt, hvordan de kan tilpasse deres programmer for at tage hensyn til forskellige begrænsende scenarier i fremtiden.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 445/2014/EU af 16. april 2014 om en EU-aktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033 og om ophævelse af afgørelse nr. 1622/2006/EF (EUT L 132 af 3.5.2014, s. 1).

² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2017/1545 af 13. september 2017 om ændring af afgørelse nr. 445/2014/EU om en EU-aktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033 (EUT L 237 af 15.9.2017, s. 1).

Begge ECOC 2020 har været nødt til at udskyde eller annullere alle arrangementer siden marts 2020 uden nogen form for vished om, hvornår situationen vender tilbage til normale forhold. I praksis er de forhindret i at gennemføre deres ECOC-år og drage fordel af deres gode forberedende arbejde. En eventuel forlængelse af de kulturelle programmer under ECOC 2020 til 2021 ville ganske vist ikke ville kompensere for de to byer for det enorme tab, de lider, men ville dog på en ny måde sætte øget fokus på aktiviteterne i forbindelse med begge ECOC 2020 i de første måneder af 2021. De ville også drage fordel af den opmærksomhed, der er knyttet til kvalitetsstempleet ECOC, i en længere periode.

Desuden har covid-19 medført en høj grad af usikkerhed på næsten alle de områder, der er forbundet med ECOC 2021, det være sig med hensyn til finansiering fra offentlige og private partnere, manglende kendskab til sikkerhedsbestemmelser, hvilket har betydning både for deltagerbaseret arbejde med borgere og de typer arrangementer, der skal godkendes, samt rejsebegrænsninger, som mindsker turiststrømmen og mulighederne for europæiske/internationale partnerskaber. De forebyggende foranstaltninger har forsinket det forberedende arbejde i forbindelse med de tre ECOC 2021 på et kritisk tidspunkt, hvor de under normale omstændigheder burde fordoble deres indsats. De hold, der står for gennemførelsen, har været omfattet af nedlukninger i nogle måneder, og det var uvist, om potentielle kontraktpartnere kan overleve. Det anbefales derfor at udskyde de tre ECOC 2021 til 2022 eller 2023.

Som følge af Det Forenede Kongeriges udtræden af EU kan kun én by forventes at bære titlen som ECOC i 2023. Udskydelse af to af de tre ECOC 2021 til 2023 ville være en mere afbalanceret tilgang: Der ville være tre ECOC i 2022 og tre ECOC i 2023. En sådan afbalanceret tilgang ville maksimere synligheden af aktionen vedrørende ECOC.

For at tage hensyn til de omstændigheder, der er beskrevet ovenfor, nemlig at give de to ECOC 2020 mulighed for at forlænge deres kulturelle programmer til 2021 og udskyde de år, hvor ECOC 2021-landene kan være vært for titlen, er det nødvendigt at ændre afgørelse nr. 445/2014/EU.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

- **Retsgrundlag**

Dette forslag ændrer afgørelse nr. 445/2014/EU om en EU-aktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033 og er derfor baseret på det samme retsgrundlag, dvs. artikel 167, stk. 5, i TEUF.

- **Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)**

Da afgørelse nr. 445/2014/EU er en EU-retsakt, kan den kun ændres ved en tilsvarende retsakt. Medlemsstaterne kan ikke handle enkeltvis.

- **Proportionalitetsprincippet**

De foreslåede ændringer er egnede til at afhjælpe den usædvanlige situation, der er opstået i ECOC 2020 og 2021, ved at skabe bedre forudsætninger for, at de kan gennemføre deres kulturelle programmer og aktiviteter på en måde, der sikrer, at målene for aktionen nås.

De foreslåede ændringer går ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå ovennævnte mål, da de er begrænset til ændringer vedrørende årene 2020 og 2021, hvor pandemiens virkninger forventes at være størst.

- **Valg af retsakt**

Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 445/2014/EU er en EU-retsakt og kan kun ændres ved en retsakt af samme art.

3. RESULTAT AF HØRINGER AF BERØRTE PARTER

Siden udbruddet af covid-19-pandemien har Kommissionen været i tæt kontakt og dialog med de hold, der står for gennemførelsen af alle ECOC 2020-2023, på individuel, bilateral og kollektiv basis med henblik på at få en bedre forståelse af pandemiens konsekvenser for gennemførelsen og forberedelsen af de nuværende og kommende europæiske kulturhovedstæder. De hold, der står for gennemførelsen, har også været i kontakt med deres respektive bestyrelser og med deres lokale, regionale og nationale myndigheder for sammen med dem at finde de bedste lokaliteter til at komme videre. Kommissionen er også blevet kontaktet direkte af flere nationale myndigheder (Irland, Rumænien, Grækenland, Litauen, Luxembourg, Ungarn og Serbien).

Nærmere bestemt blev der arrangeret fire fælles online-møder i perioden: den 2. april, en fælles telekonference med de to ECOC 2020 og repræsentanter for det irske og det kroatiske kulturministerium, den 29. april, et fælles onlinemøde med de to ECOC 2022, den 30. april, et fælles onlinemøde med de tre ECOC 2021, den 5. maj, et fælles onlinemøde med de otte ECOC 2020-2023.

Efter opfordring fra Kommissionen sendte hver ECOC 2020, 2021, 2022 og 2023 Kommissionen et brev (hvoraf de fleste var medunderskrevet af deres respektive kulturministerium/minister) for at tilkendegive, om de var villige til at forlænge/udskyde det kulturelle program for deres titelår, og give en solid begrundelse for deres holdning.

Følgende afsnit giver et overblik over resultatet af denne høringsproces.

De to ECOC 2020 er hårdest og mest direkte ramt. Begge har været nødt til at udskyde eller annullere alle arrangementer siden marts 2020 uden nogen form for vished om, hvornår (og hvorvidt) situationen vender tilbage til normale forhold. I praksis er de forhindret i at gennemføre deres ECOC-år og drage fordel af de store investeringer, der er gjort. Begge de hold, der står for gennemførelsen af ECOC, har været nødt til at afskedige medarbejdere og befinder sig halvvejs i dvaletilstand.

I de tre ECOC 2021 har pandemien medført en meget høj grad af usikkerhed på næsten alle de områder, der er forbundet med deres forberedelser: usikkerhed med hensyn til finansiering fra offentlige og private partnere, manglende kendskab til fremtidige sikkerhedsbestemmelser, hvilket har betydning både for deltagerbaseret arbejde og de typer arrangementer, der skal godkendes, samt rejsebegrænsninger, som mindsker turiststrømmen og mulighederne for europæiske/internationale partnerskaber. De forebyggende foranstaltninger har forsinket det forberedende arbejde i forbindelse med de tre ECOC 2021 på et kritisk tidspunkt, hvor de under normale omstændigheder burde fordoble deres indsats, og det skyldes, at de hold, der står for gennemførelsen, har været omfattet af nedlukninger, samtidig med at det er uvist, om potentielle kontraktpartnere kan overleve.

De to ECOC 2022 og den ene ECOC 2023 er meget mindre påvirket, da de stadig har tilstrækkelig tid til at overveje grundigt, hvordan de kan tilpasse deres programmer for at tage hensyn til forskellige begrænsende scenarier i fremtiden.

Som konklusion ser det ud til, at ECOC 2020-2023 ikke påvirkes på samme måde af pandemien.

De mest berørte er naturligvis de ECOC, der nu skulle gennemføre deres år (de to ECOC 2020) eller fremskynde deres forberedende arbejde for at være klar i tide til næste år (de tre ECOC 2021).

Det er også værd at bemærke, at ECOC i samme år kan være påvirket i forskellig grad, fordi nedlukningsforanstaltningerne ikke var de samme i hele Europa, fordi kultursektorens modstandsdygtighed og de lokale, regionale og nationale myndigheders økonomiske kapacitet ikke er den samme, og/eller fordi de ikke var nået lige langt i deres forberedelser, da de blev ramt af pandemien, hvilket har resulteret i, at nogle blev fanget på et tidspunkt, hvor de var nødt til at agere meget hurtigt.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Kommissionens forslag har ingen direkte virkninger for budgettet. Melina Mercouri-prisen, der udbetales til hver udpeget by inden udgangen af marts i det år, hvor titlen skal bæres, på de betingelser, der er fastsat i afgørelsens artikel 14, og de omkostninger, der er forbundet med arbejdet for de medlemmer af ekspertpanelet, der er udpeget af EU-institutioner og -organer, dækkes af de eksisterende ressourcer i programmet Et Kreativt Europa til den finansielle ramme for 2014-2020, eller vil blive dækket af de efterfølgende EU-programmer til støtte for kultur for årene efter 2020. Desuden vil forslaget ikke resultere i et større antal europæiske kulturhovedstæder i perioden fra 2020 til 2033.

5. ANDRE FORHOLD

Kommissionen foreslår:

- at øge antallet af de medlemsstater, der er opført i kalenderen i bilaget, til mere end to for året 2023
- at give den ECOC, som Kroatien og Irland har udpeget for 2020, mulighed for at gennemføre deres programmer indtil den 30. april 2021 uden at ændre udpegningsåret
- at udskyde det år, hvor Rumænien og Grækenland har ret til at være vært for titlen som ECOC, fra 2021 til 2023
- at udskyde det år, hvor et kandidatland eller en potentiel kandidat har ret til at være vært for titlen som ECOC, fra 2021 til 2022
- at bekræfte gyldigheden af de procedurer, der er omhandlet i artikel 7-11 og 13 i afgørelse nr. 445/2014/EU, og som allerede er afsluttet for titelåret 2021 (kun det år, hvor titlen ændres, jf. ovenfor)
- at ajourføre datoerne for indsendelse af de endelige evalueringer for de to ECOC 2020 i overensstemmelse hermed.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS AFGØRELSE**om ændring af afgørelse nr. 445/2014/EU om en EU-aktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033**

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
 under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 167, stk. 5,
 under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
 efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
 under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget³,
 efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
 ud fra følgende betragtninger:

- (1) Målene for aktionen vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" er i henhold til artikel 2 i afgørelse nr. 445/2014/EU at bevare og fremme mangfoldigheden i kulturerne i Europa, at fremme kulturens bidrag til byudvikling på lang sigt, at øge udvalget, mangfoldigheden og den europæiske dimension af byernes kulturudbud, bl.a. gennem tværnationalt samarbejde, at forbedre adgangen til og deltagelsen i kulturlivet, at styrke den kulturelle sektors kapacitet og dens tilknytning til andre sektorer, at højne byernes internationale profil gennem kultur.
- (2) Opfyldelsen af disse mål forudsætter mobilitet, rejser, afholdelse af arrangementer og offentlig deltagelse, hvilket er yderst vanskeligt, hvis ikke nærmest umuligt i denne tid med covid-19-pandemi.
- (3) Kultursteder er som en direkte følge af nedlukningsforanstaltninger i hele Europa blevet lukket, og kulturelle arrangementer er blevet annulleret eller udskudt på ubestemt tid. Europæiske og internationale kulturelle samarbejdsprojekter er blevet alvorligt forsinket, da de fysiske muligheder for at krydse grænser er blevet indskrænket. På grund af de hurtigt faldende indtægter og de nye folkesundhedsrelaterede behov er de lokale, regionale og nationale forvaltninger udsat for et øget budgetpres. Privat sponsorering til kultur er også noget af en udfordring for tiden, da der ikke er offentlige arrangementer at sponsorere, eller fordi virksomheder prioriterer folkesundhedsrelaterede sponsoraktiviteter.
- (4) Nuværende og fremtidige europæiske kulturhovedstæder påvirkes i forskelligt omfang primært afhængigt af, hvilket år de bærer titlen. Det ser ud til, at konsekvenserne er størst for gennemførelsen af de to europæiske kulturhovedstæder i 2020 og forberedelsen af de tre europæiske kulturhovedstæder i 2021.

³ EUT C af , s. .

- (5) De to europæiske kulturhovedstæder i 2020 har været nødt til at udskyde eller annullere alle arrangementer siden marts 2020 uden nogen form for vished om, hvornår (og hvorvidt) situationen vender tilbage til normale forhold. I praksis er de forhindret i at gennemføre deres år som europæisk kulturhovedstad og drage fordel af de store investeringer, der er gjort.
- (6) I de tre europæiske kulturhovedstæder 2021 har pandemien medført en meget høj grad af usikkerhed på næsten alle de områder, der er forbundet med deres forberedelser: usikkerhed med hensyn til finansiering fra offentlige og private partnere, manglende kendskab til fremtidige sikkerhedsbestemmelser, hvilket har betydning både for deltagerbaseret arbejde og de typer arrangementer, der skal godkendes, samt rejsebegrænsninger, som mindsker turiststrømmen og mulighederne for europæiske partnerskaber. De forebyggende foranstaltninger har forsinket det forberedende arbejde i forbindelse med de tre europæiske kulturhovedstæder i 2021 på et kritisk tidspunkt, hvor de under normale omstændigheder burde fordoble deres indsats, og det skyldes, at de hold, der står for gennemførelsen, har været omfattet af nedlukninger, samtidig med at det er uvist, om potentielle kontraktpartnere kan overleve.
- (7) Afgørelse nr. 445/2014/EU giver ikke den nødvendige fleksibilitet til at tage hensyn til disse usædvanlige omstændigheder, navnlig omfatter den ikke bestemmelser om forlængelse eller udskydelse af året, når en bestemt by bærer titlen som europæisk kulturhovedstad.
- (8) Afgørelse nr. 445/2014/EU bør derfor ændres, således at den skræddersys nøje til behovet for at rette op på denne usædvanlige situation for at give de byer, der er indehavere af titlen som europæisk kulturhovedstad, og som er hårdest ramt af pandemien, mulighed for at gennemføre deres programmer på en måde, der gør det muligt at nå aktionens mål.
- (9) Efter en høringsproces, der omfattede byerne og de berørte medlemsstater, er det blevet konkluderet, at de ECOC-byer, som Kroatien og Irland har udpeget for 2020, bør gives mulighed for at fortsætte gennemførelsen af deres programmer indtil den 30. april 2021 uden at ændre udpegningsåret. Derfor bør artikel 3, 4 og 16 i afgørelse nr. 445/2014/EU ændres.
- (10) Efter en høringsproces, der omfattede byerne og de berørte medlemsstater, er det blevet konkluderet, at det år, hvor Rumænien og Grækenland har ret til at være vært for titlen som europæisk kulturhovedstad, bør udskydes fra 2021 til 2023, og det år, hvor et kandidatland eller en potentiel kandidat har ret til at være vært for titlen som ECOC, bør udskydes fra 2021 til 2022. Artikel 3 i afgørelse nr. 445/2014/EU og kalenderen i bilaget til nævnte afgørelse bør derfor ændres. Denne afgørelse bør ikke berøre gyldigheden af de procedurer, der er omhandlet i artikel 7-11 og 13, og som allerede er afsluttet for titelåret 2021 —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

I afgørelse nr. 445/2014/EU foretages følgende ændringer:

- 1) I artikel 3 foretages følgende ændringer:
 - a) Stk. 2, andet afsnit, affattes således:

"Titlen tildeles hvert år højst én by i hver af de to medlemsstater, der er angivet i kalenderen i bilaget ("kalenderen"), og i de relevante år én by fra et land i Den

Europæiske Frihandelssammenslutning, der er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ("EFTA/EØS-land"), et kandidatland eller en potentiel kandidat eller én by i et land, som tiltræder Unionen, under omstændighederne i stk. 5. I 2023 bærer højst én by i hver af de tre medlemsstater, der er anført i kalenderen i bilaget, titlen."

b) Stk. 3 affattes således:

"Byer i medlemsstaterne er berettiget til at bære titlen i ét år i overensstemmelse med den rækkefølge, medlemsstaterne optræder i kalenderen. De byer, som bærer titlen i 2020, har mulighed for at fortsætte gennemførelsen af deres kulturelle program indtil den 30. april 2021, uden at udpegningsåret ændres."

2) Artikel 4, stk. 2, andet afsnit, affattes således:

"Kulturprogrammet dækker det år, hvor titlen skal bæres, og udarbejdes specifikt med henblik på titlen i overensstemmelse med de kriterier, der er fastsat i artikel 5. De byer, som bærer titlen i 2020, har mulighed for at fortsætte gennemførelsen af deres kulturelle program indtil den 30. april 2021."

3) I artikel 16, stk. 1, indsættes som femte afsnit:

"De byer, som bærer titlen i 2020, udarbejder deres evalueringsrapporter og sender dem til Kommissionen senest den 30. april 2022."

4) Bilaget erstattes af teksten i bilaget til denne afgørelse.

Artikel 2

De procedurer, der er omhandlet i artikel 7-11 og i artikel 13, stk. 2, litra a), i afgørelse nr. 445/2014/EU, som allerede er afsluttet for titelåret 2021, forbliver gyldige. Det år, hvor titlen bæres, ændres i overensstemmelse med bilaget til denne afgørelse.

Artikel 3

Denne afgørelse træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand